

Edgar Savisaar

31.05.1950–29.12.2022

Estonia kontserdimaja,

5. jaanuar 2023

Elulugu

Edgar Savisaar oli Eesti iseseisvuse taastamisel 1991. aastal valitsusjuht, pärast seda kahekordne minister ning kauaaegne Tallinna linnapea ja Eesti Keskerakonna esimees. Rahvarinde ühe asutajana oli tal väga oluline roll Eesti iseseisvuse taastamisel.

Edgar Savisaar sündis 31. mail 1950 ema Marie ja isa Elmari perre. Kuna vanemad olid vastu hakanud äsja kehtestatud kolhoosikorrale, siis mõlemad neist viibisid Edgari sünni ajal vanglates. Pere ühines uuesti Vastse-Kuustes alles 1952. aastal, kui isa Elmari edasikaebust oli arutanud NSV Liidu ülemkohus ja mõistnud ta õigeks absurdses süüdistuses.

Peale Vastse-Kuuste kooli ja Tartu Kaugõppekeskkooli lõpetamist astus ta 1969. aastal Tallinna Konservatooriumi lavakunsti erialale, kuid loobus sellest ajalooõpingute kasuks. 1973. aastal lõpetas ta kaugõppes Tartu Riikliku Ülikooli ajaloo-keeleteaduskonna. 1980. aastal kaitses ta Moskva Süsteemianalüüsi Instituudis kandidaadiväitekirja.

Aastatel 1973–1976 töötas Edgar Ahja Kesk-
koolis õpetajana ning aastatel 1976–1985 Eesti
Õpilasmaleva keskstaabis. Aastatel 1977–79 oli
ta Teaduste Akadeemias aspirantuuris, aastast
1982 akadeemia filosoofia kateedri dotsent.

Eesti iseseisvuse taastamise üks eestvedajaid

1988. aastal tuli Savisaar saatesarjas „Mõtleme
veel“ välja ideega moodustada Rahvarinne.
Sellele eelnes IME ehk isemajandava Eesti
idee väljapakkumine koostöös Siim Kallase,
Tiit Made ja Mikk Titmaga. Savisaare kui
Rahvarinde eestvedaja, samuti Balti keti ühe
peaorganisaatori kohta võibki öelda, et temast
sai laulva revolutsiooni üks juhte.

3. aprillil 1990 sai Savisaar Eesti ülemineku-
valitsuse esimeheks, praeguses mõttes
peaministriks. Savisaare ametiaega jäi Toompeal
asuvatele rahvasaadikutele laialdase toetuse
leidmine nii Eestis kui ka välisriikides, Eesti
terviklikkuse hoidmine nii territooriumi kui ka
rahvusliku üksmeele mõttes ning loomulikult
rahumeelne iseseisvuse taastamine 20. augustil
1991. Sellesse aega jäid ka Savisaare surematud

sõnad „Toompead rünnatakse, ma
kordan, Toompead rünnatakse!“. Majanduskriisist
tulenevate vastuolude, hüperinflatsiooni ja
kaupade defitsiidi tõttu astus Savisaare valitsus
30. jaanuaril 1992. aastal tagasi. Eesti iseseisvuse
õiguslikku järjepidevust arvestades oli see
järjekorras 34. Vabariigi Valitsus.

Eesti erakonnaaastiku pikaaegne kujundaja

Edgar Savisaare algatusel löid Rahvarinde
aktiivsed liikmed 12. oktoobril 1991 Keskerakonna
ja Savisaarest sai selle juht. Kui välja arvata alla
aastane vaheperiood 1995–1996, juhtis Savisaar
Keskerakonda ligi 25 aastat, olles Eesti kõige
pikaajalisem parteijuht.

1992. aasta Riigikogu valimistel sai Savisaar 4678
häält ning pääses isikumandaadiga parlamenti.
Savisaare nimel on ka läbi aegade poliitikute
suurim häälesaak – 39 979 poolthäält 2013. aasta
kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel.
Savisaar oli aastatel 1992–2007 viie Riigikogu
koosseisu liige, Riigikogu aseesimees 1992–1995
ning 1995. aastal Tiit Vähi valitsuses siseminister
ning aastatel 2005–2007 Andrus Ansipi juhitud

valitsuses majandus- ja kommunikatsiooniminister.

Aastatel 1996–1999 ja 2005. aastal oli Savisaar Tallinna Linnavolikogu esimees. Tallinna linnapea oli ta aastatel 2001–2004 ja 2007–2017.

Savisaart saatis tema poliitikukarjääri jooksul avalikkuse suur huvi, seda nii tema eraelu kui ka poliitilise tegevuse vastu.

*

Edgar Savisaart tunnustas president Lennart Meri 2001. aastal Rahvarinde looja ja valitusjuhiks olemise eest Riigivapi II klassi teenetemärgiga ja president Arnold Rüütel 2006. aastal Eesti iseseisvuse taastamise ja edendamise eest Riigivapi I klassi teenetemärgiga. 2003. aastast on ta Läti Kolme Tähe ordeni ja 2008. aastast Madalmaade Oranje-Nassau ordeni suurristi kavaler. Lisaks on teda aumärkidega tunnustanud Vinni ja Tallinn, ta on pälvinud ka EELK teeneteristi.

Avalik ärasaatmine

Edgar Savisaar toodi pereliikmete saatel kodutalust Hundisilmal Estonia kontserdisaali avalikule ärasaatmisele.

Kontserdimaja ette saabumisele eelnes leinaminut Tallinna teletorni jalamil.

Kontserdimaja ette on rivistatud Kaitseväge vahipataljoni aukompanii ja Eesti Sõjamuuseumi sõjaväeorkester. Sarga saabumisel mängib orkester August Topmani „Requiem Aeternam“.

Alates kella **10.30**-st peavad auvalvet 20. Augusti Klubi, Eesti Keskerakonna, Tallinna Linnavalitsuse ja Riigikogu esindajad.

9.15 – avatakse kontserdimaja uksed, soovijad saavad avaldada oma austust ja jätta lahkunuga hüvasti.

*

Musitseerivad ERSO kammerkoosseisud.

Matusetalitus

Veljo Tormis

„Reminiscentia: Viimane laev“ (Valse triste)

Tallinna praostkonna praost

Jaan Tammsalu alguspalve

Endine peaminister **Tiit Vähi**

Keskerakonna esimees **Jüri Ratas**

Kait Tamra „Oma saar“, solist **Jassi Zahharov**,
pianist **Margus Kappel**

Tallinna linnapea **Mihhail Kõlvart**

Perekonna nimel kõneleb **Martin Veinmann**

Artur Kapp „Viimne piht“,
viiulisolist **Triin Ruubel**

Kiriklik talitus, teenivad Tallinna praostkonna
praost **Jaan Tammsalu** ja EELK peapiiskop
Urmas Viilma

*Meie Isa, kes Sa oled taevas!
Pühitsetud olgu Sinu nimi.
Sinu riik tulgu. Sinu tahtmine sündigu
nagu taevas, nõnda ka maa peal.
Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev.
Ja anna meile andeks meie võlad,
nagu meiega andeks anname oma võlglastele.
Ja ära saada meid kiusatusse,
vaid päästa meid ära kurjast.
Sest Sinu päralt on riik ja vägi ja au igavesti.*

Aamen

Heino Eller „Viis pala keelpilliorkestrile“
osa nr 5 „Kodumaine viis“

Kontserdimaja ees mängib **sõjaväeorkester**
Narva marssi, **Kaitseväe vahipataljoni**
aukompanii avaldab lahkunule austust.

Avalik ärasaatmine on lõppenud.

Matusekolonn suundub leinaminutit pidama
Toompea lossi hoovi ja Tallinna Linnavalitsuse ette.

Lahkunu asub viimsele teekonnale Võndu, kus ta
sängitatakse mulda pere ja lähedaste ringis.